

Bratislava 14. 2. 2024

Prehľad hospodárenia zdravotných poisťovní k 31. decembru 2023

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“) pravidelne sleduje finančnú situáciu všetkých troch zdravotných poisťovní. Zdravotné poisťovne v rámci svojich zákonných oznamovacích povinností poskytli úradu priebežné neauditované účtovné závierky k 31. decembru 2023.

Tabuľky nižšie sumarizujú finančnú situáciu a výsledky hospodárenia troch zdravotných poisťovní: Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. (ďalej „VšZP“), DÔVERA zdravotná poisťovňa, a. s. (ďalej „ZP Dôvera“) a Union zdravotná poisťovňa, a. s. (ďalej „ZP Union“).

Tabuľka 1 Finančná situácia a výsledky hospodárenia zdravotných poisťovní – Súvaha, porovnanie rokov 2022 a 2023

Súvaha v tis. eur	VšZP		ZP Dôvera		ZP Union	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
AKTÍVA	820 411	699 691	595 046	518 009	236 674	212 314
Finančné umiestnenie	24 847	27 949	806	862	94	115
Nehmotný majetok	13 098	12 645	121 407	135 264	4 453	4 746
Hmotný majetok a zásoby	3 506	3 779	4 337	5 866	1 748	1 431
Pohľadávky	566 552	494 456	239 060	223 446	125 678	106 648
Hotovosť	197 846	120 126	227 675	137 530	102 371	94 068
Účty čas. rozlíšenia a iné aktíva	14 562	40 737	1 763	15 040	2 330	5 306
PASÍVA	820 411	699 691	595 046	518 009	236 674	212 314
Vlastné imanie	58 329	41 449	219 678	205 282	40 609	42 532
Technické rezervy	424 865	346 794	275 878	184 314	148 810	122 035
Závazky z VZP	317 904	291 080	60 830	109 613	41 471	42 813

Súvaha v tis. eur	VšZP		ZP Dôvera		ZP Union	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Ostatné rezervy	4 498	4 702	779	586	632	997
Bankové úvery	0	0	370	650	0	0
Účty čas. rozlíšenia a iné záv.	14 814	15 667	37 511	17 564	5 151	3 936

Tabuľka 2 Finančná situácia a výsledky hospodárenia zdravotných poisťovní – Výkaz ziskov a strát, porovnanie rokov 2022 a 2023

Výkaz ziskov a strát v tis. eur	VšZP		ZP Dôvera		ZP Union	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Čisté zaslúžené poistné	4 612 823	3 867 546	2 084 170	1 681 208	703 736	573 273
Predpísané poistné	4 132 674	3 478 153	2 356 902	1 901 996	921 581	736 392
Vplyv prerozdelenia poistného	480 149	389 392	-272 732	-220 788	-217 845	-163 118
Náklady na VZP a ostat. výnosy a náklady z VZP	-4 494 809	-3 922 130	-1 971 132	-1 615 123	-670 792	-539 360
Výsledok VZP (+zisk/-strata)	118 014	-54 585	113 038	66 084	32 944	33 913
ako % z poistného	2,6%	-1,4%	5,4%	3,9%	4,7%	5,9%
Prevádzková réžia	-102 592	-98 048	-63 539	-57 466	-27 724	-27 280
Ostatné účty a daň z príjmov	1 818	-1 136	-35 103	-22 624	-2 242	-5 526
Výsledok hosp. (+zisk/-strata)	17 240	-153 769	14 396	-14 006	2 977	1 107
ako % z poistného	0,4 %	-4,0 %	0,7 %	-0,8 %	0,4 %	0,2 %

Pozn.: Údaje o finančnej situácii a výsledkoch hospodárenia zdravotných poisťovní vychádzajú z mesačných účtovných závierok, ktoré zdravotné poisťovne predkladajú úradu v rámci preukázania platobnej schopnosti. Údaje sú uvedené v tisícoch eur, prípadné rozdiely v súčtových riadkoch sú spôsobené zaokrúhľovaním.

Úrad na mesačnej báze sleduje a zverejňuje výsledky vyhodnotenia platobnej schopnosti zdravotných poisťovní. **Všetky zdravotné poisťovne plnia zákonné požiadavky na splnenie platobnej schopnosti a faktúry uhrádzajú poskytovateľom v súlade so zákonnými požiadavkami.**

I. Dofinancovanie sektora cez platbu za poistencov štátu

Hospodárenie zdravotných poisťovní bolo významne ovplyvnené dofinancovaním sektora v poslednom štvrťroku o 316 mil. eur. Celková suma na poistné za poistencov štátu na rok 2023 tak bola upravená na sumu 2 081 mil. eur. Platba na poistenca štátu sa týmto dofinancovaním dostala na úroveň **60 eur mesačne za poistenca**.

II. Výsledky hospodárenia, hodnoty peňažných prostriedkov a vlastného imania zdravotných poisťovní

Hospodárske výsledky všetkých zdravotných poisťovní sa podľa predbežných údajov zlepšili a zdravotné poisťovne v roku 2023 dosiahli pozitívne hospodárske výsledky: VŠZP dosiahla zisk 17,2 mil. eur, ZP Dôvera zisk 14,4 mil. eur a ZP Union zisk 3 mil. eur.

Vďaka dofinancovaniu sektora došlo vo všetkých zdravotných poisťovniach k zvýšeniu disponibilných peňažných prostriedkov. Najviac stúpila likvidita ZP Dôvera, ktorá má zároveň k dispozícii na bankovom účte najviac peňažných prostriedkov aj v absolútnej hodnote, a to až 228 mil. eur, čo je jej historický rekord. Zostatok peňažných prostriedkov ku koncu roka 2023 je u VŠZP v hodnote 198 mil. eur a v prípade ZP Union je to 102 mil. eur.

Tabuľka 3 Výkaz peňažných tokov v zdravotných poisťovniach za rok 2023

Výkaz peňažných tokov za rok 2023 (v tis. eur)	VŠZP	ZP Dôvera	ZP Union
Príjmy z VZP	4 566 641	2 079 476	689 452
Výdavky na VZP	-4 381 096	-1 925 506	-645 456
Peňažné toky z VZP	185 545	153 970	43 996
Dane a ostatné výdavky na hlavnú činnosť	-2 526	-1 488	-2 851

Výkaz peňažných tokov za rok 2023 (v tis. eur)	VŠZP	ZP Dôvera	ZP Union
Výdavky na prevádzkovú činnosť ZP	-98 923	-61 473	-25 016
Peňažné toky z prevádzkovej činnosti	-101 449	-62 961	-27 867
Peňažné toky z hlavnej činnosti	84 096	91 009	16 129
Príjmy z investičnej činnosti	984	1 803	906
Kapitálové výdavky	-7 200	-2 387	-3 832
Peňažné toky z investičnej činnosti	-6 216	-584	-2 926
Príjmy z finančných operácií	601	0	0
Výdavky na finančné operácie	-761	-280	-4 900
Peňažné toky z finančnej činnosti	-160	-280	-4 900
Peňažné prostriedky na začiatku obdobia k 1.1.2023	120 126	137 530	94 068
Prírastok (úbytok) peňažných prostriedkov	77 720	90 145	8 303
Peňažné prostriedky na konci obdobia k 31.12.2023	197 846	227 675	102 371

Pozn.: Údaje o peňažných tokoch zdravotných poisťovní vychádzajú z mesačných výkazov príjmov a výdavkov. Údaje sú uvedené v tisícoch eur, prípadné rozdiely v súčtových riadkoch sú spôsobené zaokrúhľovaním.

Hodnota vlastného imania zdravotných poisťovní k 31. decembru 2023: VŠZP vykazuje vlastné imanie v hodnote 58,3 mil. eur, ZP Dôvera 219,7 mil. eur¹ a ZP Union 40,6 mil. eur. Vlastné imanie VŠZP a ZP Dôvera sa v porovnaní ku koncu roka 2022 zvýšilo o dosiahnutý zisk za rok 2023.

¹ Hodnota vlastného imania ZP Dôvera je ovplyvnená kontroverznou transakciou zaúčtovanou v roku 2009 pri spojení s poisťovňou Apollo, ktorou bolo ocenenie poistného kmeňa v hodnote približne 485 mil. eur. Ide o nehmotné aktívum, ktorého ocenenie je do veľkej miery založené na manažérskom odhade, na čo upozorňuje aj audítor vo svojej správe. Odpis, resp. opravná položka každoročne výrazným spôsobom znižuje zisky, preto celá jeho zostatková hodnota bude musieť byť v budúcnosti vykrytá dostatočnou výškou vlastného imania.

V prípade ZP Union došlo k zníženiu vlastného imania aj napriek dosiahnutému zisku, a to z dôvodu výplaty dividend v hodnote 4,9 milióna eur.

Vyššie uvedené hospodárske výsledky zdravotných poisťovní sú významne ovplyvnené viacerými neštandardnými operáciami a špecifikami, ktoré stručne popisujeme nižšie.

Nerovné financovanie nemocníc sa do veľkej miery podpisuje pod zlé výsledky VŠZP. Ako zistil Útvár hodnoty za peniaze Ministerstva financií SR a následne aj štúdia úradu, nemocnice na Slovensku boli podľa analyzovaných dát v rokoch 2021 a 2022 financované najmä VŠZP. Tá v priemere na jednotku produkcie (priemernú hospitalizáciu) **platí historicky viac ako súkromné poisťovne**. Nerovnosť v platbách VŠZP a súkromných zdravotných poisťovní podľa všetkého pretrváva aj v roku 2023, jej kvantifikácia bude však možná až z finálnych dát daného roka.

Finančná pozícia, ako aj výsledky hospodárenia ZP Dôvera sú zase opakovane ovplyvnené významnou transakciou zaúčtovanou v roku 2009 – ide o spojenie zdravotných poisťovní Dôvera a Apollo, keď došlo k oceneniu poisťného kmeňa na hodnotu približne 485 mil. eur, a to na základe znaleckého posudku, ktorý urobila spoločnosť SK ACTIVE, pôvodne vystupujúca pod obchodným menom PENTA ACTIVE. Dôsledkom tejto transakcie sú každoročné odpisy nehmotného majetku (poisťného kmeňa) vo výške asi 15 mil eur.

ZP Union zase dlhodobo vynakladá na prevádzku pomerne vyššie sumy ako zvyšné dve poisťovne. Z troch zdravotných poisťovní ako jediná dlhodobo prekračovala (až do roku 2021) zákonom povolený limit prevádzkových výdavkov. Úrad v roku 2023 vykonal následný dohľad týkajúci sa roka 2020, pri ktorom sa zamerail na rozdiel medzi skutočnou výškou výdavkov na prevádzkové činnosti a povoleným limitom. V závere úrad skonštatoval, že ZP Union porušila ustanovenie § 6a zákona č. 581/2004 Z. z., keďže v kalendárnom roku 2020 vynaložila na prevádzkové činnosti viac, ako je zákonom stanovený limit, pričom krytie z iných zdrojov nedokázala preukázať. Úrad nariadil ZP Union prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, dôsledkom čoho akcionár ZP Union koncom januára 2024 schválil viazanie časti nerozdelených ziskov minulých rokov prislúchajúcej prekročeniu limitu. V súčasnej dobe je tak už **14,1 mil. eur z nerozdelených ziskov ZP Union viazaných**, nakoľko akcionár obmedzil budúcu distribúciu týchto zdrojov v prospech akcionárov (suma zodpovedá prekročeniu limitu za roky 2020 a 2021).

V poslednom rade úrad dlhodobo upozorňuje na nevhodné vynakladanie zdrojov verejného zdravotného poistenia na prepoisťovaciu kampaň. Zdravotné poisťovne mali prvýkrát zákonnú povinnosť oznámiť úradu počet aj výšku vyplatených odmien osobám, ktoré sprostredkovali prijaté prihlášky za rok 2023. Podľa údajov oznámených od všetkých zdravotných poisťovní boli takto za rok 2023 **vyplatené odmeny v celkovej výške viac ako 5,6 mil. eur**, pričom priemerná výška odmeny (provízie) za sprostredkovanie jednej prihlášky bola na úrovni 45 eur.

Tabuľka 4 Výška vyplatených odmien osobám, ktoré sprostredkovali prijaté prihlášky do VZP za rok 2023

	VšZP	ZP Dôvera	ZP Union	Spolu
Počet prihlášok s vyplatenou odmenou	29 117	60 683	35 501	125 301
Výška vyplatenej odmeny (eur)	1 106 264	3 311 490	1 226 510	5 644 264
Priemerná výška odmeny na 1 prihlášku (eur)	38	55	35	45